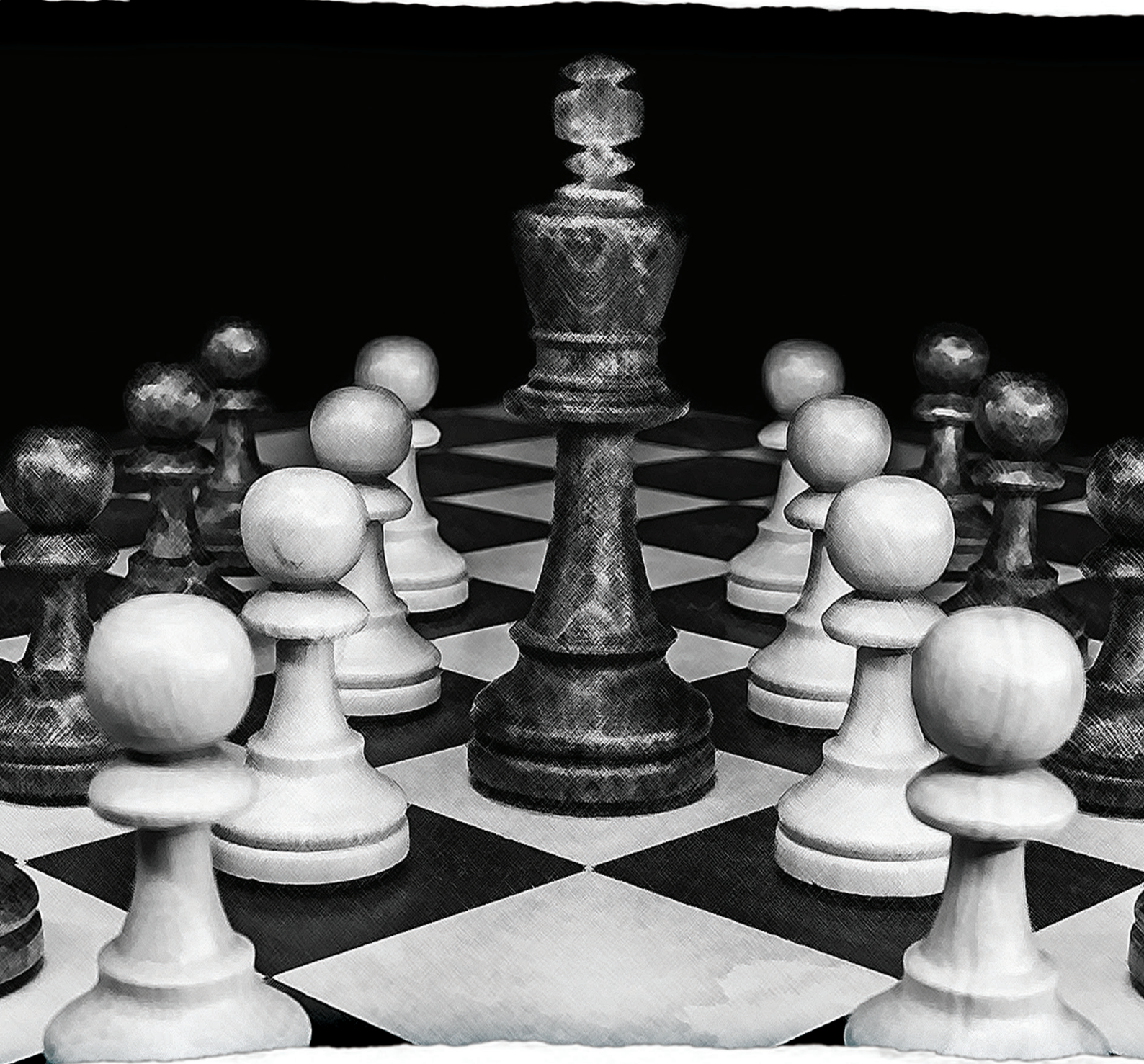

Εκστρατεία Κ.Σ. ΕΔΟΝ ενάντια στο θεσμικό ρατσισμό

Γραφείο Ισότητας και Ισοτιμίας Κ.Σ. ΕΔΟΝ
Φεβρουάριος 2021

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ:

Ο ρατσισμός είναι ένα πλέγμα αντιλήψεων, στάσεων και συμπεριφορών ο οποίος μπορεί να έχει διάφορες εκφάνσεις. Μια απ' αυτές αποτελεί η ύπαρξη θεσμοθετημένων μέτρων μέσω των οποίων εξαναγκάζονται ορισμένες ομάδες ανθρώπων σε υποτελή διαβίωση. Ως δικαιολογία για τις διακρίσεις χρησιμοποιείται η διαφορετικότητα της ομάδας, στην οποία προσάπτεται συχνά μια υποτιθέμενη κατωτερότητα ή/και επικινδυνότητα.

Ο ρατσισμός παράγεται και αναπαράγεται από το καπιταλιστικό σύστημα και έχει ξεκάθαρα ταξικό περιεχόμενο. Αξιοποιείται από την άρχουσα τάξη στην προσπάθεια της να αποπροσανατολίσει τους εργαζόμενους από την ταξική πάλη. Αν και ο εχθρός των εργαζομένων είναι ένας, κοινός, και είναι το κεφάλαιο, εργαλειοποιείται η διαφορετικότητα στη βάση εθνικών προελεύσεων, θρησκευτικών πεποιθήσεων, φύλου, εμφάνισης κ.α., με στόχο τη διάσπαση του εργατικού κινήματος.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ:

Θεσμικός ρατσισμός είναι η μορφή ρατσισμού η οποία εκφράζεται μέσω των διάφορων θεσμών της κοινωνίας, όπως το κράτος και τις υπηρεσίες του, το νόμο, εταιρίες, φορείς και μεγάλους οργανισμούς, εκκλησία, εκπαιδευτικό σύστημα, κ.α.

Αποτελεί ίσως την ισχυρότερη μορφή ρατσισμού, αφού αφενός εντείνει τις διακρίσεις σε βάρος κοινωνικών ομάδων και αφετέρου νομιμοποιεί τον περιορισμό των δικαιωμάτων τους στη βάση της διαφορετικότητας.

Επομένως, ο θεσμικός ρατσισμός είναι οι διακρίσεις που γίνονται εις βάρος μη-προνομιούχων ομάδων του πληθυσμού και μπορεί να εντοπιστεί σε διάφορους τομείς της κοινωνικής και πολιτικής ζωής – όπως στον τομέα της στέγασης, εργασίας, εκπαίδευσης καθώς επίσης και στον τομέα των πολιτικών δικαιωμάτων όπου η μεταχείριση δεν είναι ίση για όλους.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΚΦΡΑΣΤΕΣ ΤΟΥ:

Το γεγονός ότι υπάρχουν προκαταλήψεις και στερεότυπα όπου εκκολάπτονται μέσω νόμων, διαταγμάτων, κανονισμών, κανόνων και τρόπων λειτουργίας, φανερώνει πως ο θεσμικός ρατσισμός προέρχεται από ένα σύστημα θεσμών, δηλαδή από Υπουργεία, κρατικούς φορείς και υπηρεσίες ή/και διάφορες οργανώσεις. Έτσι, μέσω πολιτικών αποφάσεων, επίσημοι φορείς λειτουργούν ως εκφραστές μιας διάκρισης στη βάση οικονομικής κατάστασης (ευνοημένοι επιχειρηματίες), εθνικής προέλευσης ή/και θρησκευτικών πεποιθήσεων.

Η δημιουργία του 'άλλου' του 'διαφορετικού', εντείνεται εκεί και όπου σε δημόσιες υπηρεσίες υπάρχουν ελλείψεις ακόμη και σε βασικά ζητήματα, όπως αυτό της γλώσσας, η απουσία δηλαδή, στο δικαίωμα διαφόρων ομάδων της κοινωνίας να κατανοούν ρητά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει το φαινόμενο του ρατσισμού αφού καθορίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό την κοινή γνώμη. Η θέση που παίρνουν σε σχέση με το θέμα αντανakλάται πολύ συχνά στις συνειδήσεις των Κυπρίων. Τις περισσότερες φορές γίνονται δηλώσεις οι οποίες έχουν στόχο να χρησιμοποιήσουν τους πρόσφυγες ως αποδιοπομπαίους τράγους και να επιρρίψουν σε αυτούς την ανεργία, την εγκληματικότητα, την οικονομική κρίση.

Γραφείο Ισότητας και Ισοτιμίας Κ.Σ. ΕΔΟΝ

Τέλος, οι ακροδεξιές οργανώσεις βρίσκουν πρόσφορο έδαφος λόγω της ύπαρξης του θεσμικού ρατσισμού εφόσον εκμεταλλεύονται την νομιμοποίηση που αποδίδεται σε διάφορες αποφάσεις κι έτσι εντατικοποιούν την προώθηση των μισαλλόδοξων και απάνθρωπων αντιλήψεων που πρεσβεύουν.

ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ:

Έρευνες έχουν ξεκάθαρα αποδείξει ότι η ξеноφοβία, ο ρατσισμός και οι εκφράσεις του, διαφοροποιούνται ανάλογα με την οικονομική θέση των εκάστοτε διακριτών ομάδων. Το θέμα του ρατσισμού, δηλαδή, έχει ταξική διάσταση.

Κατά το προηγούμενο έτος, η έρευνα του Ευρωβαρόμετρου που εντάσσεται στο πλαίσιο των δημοσκοπήσεων που διεξάγει το Ευρωκοινοβούλιο, έδειξε πως, ένα ποσοστό 75% δεν θα αισθανόταν άνετα με συνάδελφους Εβραίους, 77% με Ασιάτες, 79% με έγχρωμους συνάδελφους, 68% με Βουδιστές, 64% με ΛΟΑΤΚΙ άτομα, 68% με Μουσουλμάνους, 62% με Ρομά. Παρ' όλ' αυτά, εκεί και όπου η διαφορετική εθνική προέλευση ενισχύει τον επενδυτικό τομέα, δεν φαίνεται η οποιαδήποτε μορφή θεσμικού ρατσισμού να παρεμποδίζει το έργο των επενδυτών.

Η φιλοσοφία της κυβέρνησης ΔΗΣΥ – Αναστασιάδη, καθώς και ο συνδυασμός της διαφθοράς και του ρατσισμού που υπάρχει και αναπαράγεται στους κόλπους της, έχει προσανατολίσει αντιστοίχως και διάφορα προγράμματα και σχέδια που είχε θεσπίσει η Κυπριακή Βουλή. Παράλληλα με τις εικόνες μη αποδοχής προσφύγων σε βάρκες με στόχο μια καλύτερη και αξιοπρεπή ζωή, ξένοι επενδυτές, κάποιες φορές ακόμη και με βεβαρημένο εγκληματικό ιστορικό, τυγχάνουν αποδοχής καθώς έχουν τη δυνατότητα επενδύσεων στο νησί. Το παράδοξο βέβαια είναι ότι οι πρόσφυγες που αναζητούν εργασία και ανήκουν στις κατώτερες κοινωνικές τάξεις μπορεί να κατάγονται ακόμη κι από την ίδια χώρα, να μιλούν την ίδια γλώσσα ή να έχουν το ίδιο χρώμα και συνήθειες με τους εκάστοτε επενδυτές. Οι πολιτικές που προωθούνται από την κυβέρνηση ευνοούν τη ρατσιστική αντιμετώπιση από την εργοδοσία καθώς εκμεταλλεύεται το φθηνό εργατικό δυναμικό.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Το κράτος και οι υπηρεσίες του αποτελούν κρίσιμη μεταβλητή στη συνολική πρόληψη και αντιμετώπιση του συγκεκριμένου φαινομένου.

Ο ρόλος του κράτους πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να διασφαλίζει την προφύλαξη ορισμένων κοινωνικών ομάδων από τυχόν διακρίσεις, όπως για παράδειγμα είναι η αντιμετώπιση φαινομένων ρατσισμού απέναντι στους μετανάστες. Το κράτος είναι αυτό το οποίο εφαρμόζει τη μεταναστευτική νομοθεσία και καθορίζει τη μεταναστευτική πολιτική μέσα από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, την Υπηρεσία Ασύλου και τη Μονάδα Διαχείρισης των Ταμείων Αλληλεγγύης, υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Την ίδια ώρα υπάρχουν και άλλες υπηρεσίες που ασχολούνται με θέματα μεταναστών όπως το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού κτλ. Έτσι, η πρόνοια πρέπει να εντάσσει και τους επιμέρους οργανισμούς που αφορά τα όποια ζητήματα.

Η πολιτεία οφείλει να διαφυλάξει ίσα δικαιώματα και ίση αντιμετώπιση όλων ανεξαιρέτως των πολιτών που διαμένουν στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Γραφείο Ισότητας και Ισοτιμίας Κ.Σ. ΕΔΟΝ

ΛΕΜΕ ΟΧΙ ΣΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΟ

ΟΠΛΟ ΜΑΣ Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Η ΘΕΣΗ ΜΑΣ

Παλεύουμε για την ισότητα και την ίση μεταχείριση όλων, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Επιβάλλεται ο κοινός αγώνας Κυπρίων και ξένων εργαζομένων, με άξονα την απόδοση και το σεβασμό των εργασιακών, κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων, καθώς και η συνεπής πάλη των εργαζομένων ενάντια στον καπιταλισμό και τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές που τον συνοδεύουν. Θεσμοί όπως το εκπαιδευτικό σύστημα και τα ΜΜΕ, θα πρέπει να υποβοηθήσουν στην ανάπτυξη κουλτούρας αποδοχής της διαφορετικότητας και όχι στην παραγωγή ή αναπαραγωγή ρατσιστικών μηνυμάτων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Ενίσχυση των προγραμμάτων αντιρατσιστικής εκπαίδευσης στα σχολεία και ευρύτερα στην κοινωνία.
- Προώθηση της ένταξης των μεταναστών στην κυπριακή κοινωνία και δημιουργία επαρκών υποδομών ένταξης μεταναστών και προσφύγων.
- Δημιουργία αναγκαίων και αξιοπρεπών δομών προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και γρήγορη εξέταση αιτήσεων ασύλου.
- Διαφύλαξη ισότιμων δικαιωμάτων στις γυναίκες.
- Να εφαρμοστεί αποτελεσματικά ο «Περί της καταπολέμησης ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου νόμος».
- Ενίσχυση της Αρχής Κατά του Ρατσισμού και των Διακρίσεων για τον αποφασιστικό έλεγχο εφαρμογής της νομοθεσίας και παρέμβασης στις περιπτώσεις παραβίασής της.

Γραφείο Ισότητας και Ισοτιμίας Κ.Σ. ΕΔΟΝ

